

Katalog pro šetrné papírování.

Verze 2009

Katalog pro šetrné papírování.

Cílem tohoto katalogu je ulehčit Vám práci při vyhledávání ekologicky příznivých výrobků pro provoz kanceláří. Konkrétně se jedná o kancelářský papír a další výrobky ze sběrového papíru. Výrobky jsou v katalogu rozděleny podle jednotlivých typů. Katalog obsahuje přehled konkrétních obchodních značek. U všech výrobků je také uveden kontakt na výrobce a má udělenou ekoznačku. Katalog je opatřen našim komentářem. Je určen školám, úřadům a menším firmám. Protože dnes tyto instituce většinu nákupů dělají přes internet, přikládáme i návod k vyhledávání těchto výrobků na internetu.

Kancelářský papír

U kancelářského papíru máme hned několik možností, jak přispět k ochraně životního prostředí. Můžeme tisknout méně (zde můžeme zvážit – co tisknout, velikost písma, velikost okrajů, barvy), tisknout oboustranně, tisknout na recyklovaný papír nebo pro tisk využít papír vyrobený ze dřeva, které pochází z ekologicky obhospodařovaných lesů. Tisknout méně je samozřejmě nejdůležitější, protože ale tento katalog slouží k vyhledávání ekologicky příznivých výrobků, zaměřili jsme se především na recyklovaný papír a to přesto, že se v ČR nevyrábí. Různé studie ukazují, že to není klíčový faktor a navíc většina papírenských výrobků se k nám dováží (cca.80 %), recyklovaný papír hlavně od našich sousedů z Německa. Z německé studie také vyplývají hlavní přínosy použití recyklovaného papíru pro životní prostředí, jak vidíte na obrázku:

Dodávané značky na našem trhu jsou:

Recycled ISO 70, ISO 80 (70, 80),
Lettura (60),
Motif Recycled (60),
Otto Office Recycling (60, 70, 80),
Steinbeis Vision Trend White (80),
Xerox Recycled (60),
Xerox Recycled + (80).

Číslo v závorce ukazuje stupeň bělosti papíru. Čím je číslo vyšší, tím je papír bělejší (ale také dražší).

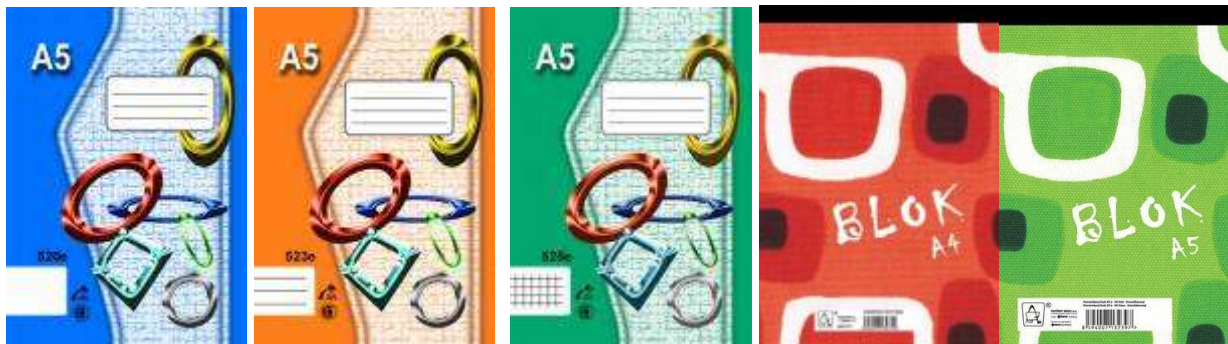
Novinkou na trhu je papír IQ Triotec Unique, jedná se o třívrstvý papír, jen jeho vnitřní vrstva je z recyklovaných vláken, krajní vrstvy jsou z buničiny. Papír není bělen chlórem ani oxidem chlóru (TCF = Total Chlor Free).

Pro všechny kancelářské papíry platí od roku 2002 evropská norma EN 12281:2002. Ta zaručuje jejich jakost, ať už se jedná o papír recyklovaný či ne. Všechny tiskárny a kopírky však neumí z recyklovaným papírem dosud pracovat a proto je třeba na tuto skutečnost pamatovat při nákupu nového vybavení. Vhodná tiskárna a kopírka má nízkou spotřebu energie, umí tisknout oboustranně i na recyklovaný papír. Podívejte se například na <http://www.uspornespotebice.cz>. Výsledky svých testů zveřejňují i specializované časopisy pro výpočetní techniku (soutěž IT produkt). Dodavatelé zařízení si testují kvalitu papírů. Vhodnou značku si lze proto nechat doporučit i od nich.

Od některých firem lze získat i certifikát, že použití recyklovaného papíru pro dané zařízení nepovede k vyšším nákladům na údržbu (kvůli o něco vyšší prašnosti). Příklad takového certifikátu od firmy Xerox naleznete na <http://www.initiative-papier.de> v menu „Papier in der Praxis“.

Školní sešity a poznámkové bloky

V České republice máme v současnosti (2009) jediného výrobce školních sešitů ze sběrového papíru. Jedná se o PAPIRNY BRNO. Sešity mají udělen certifikát „**Ekologicky šetrný výrobek**“. Ten ovšem platí pouze pro sešity řady Economy s motivem „Prstýnky“ – viz obrázek (formáty A4, A5, A6, čisté, linkované, čtverečkové, počet listů 20, 40, 60).

Ze sběrového papíru vyrábí papírna také šité poznámkové bloky – viz obrázek (formáty A4, A5, A6, A7, čisté, linkované, čtverečkové, 50 listů). Jedná se o nový výrobek, který má také certifikát „**Ekologicky šetrný výrobek**“. Aktuální sortiment brněnských papíren naleznete na jejich webu: <http://www.papirnybrno.cz> .

Poznámkové bloky ze sběrového papíru vyrábí také TĚŠÍNSKÉ PAPIRNY. Nabízí je ve formátu A4, A5, A6, A7 v provedení s 50 nebo 80 listy. Výrobky nemají uděleno ekoznačku.

Kromě českých výrobků jsou u nás k zakoupení i výrobky z dovozu. Jedná se o výrobky slovenské firmy NOTES SLAVOŠOVCE. Sortiment školních sešitů je v podstatě shodný se sortimentem brněnských papíren. Poznají se podle toho, že označení sešitu je doplněno slovem EKO (například typ 560 EKO). Sortiment firmy naleznete na <http://www.notes-slavosovce.sk>.

Druhou velkou firmou, která se svými výrobky ze sběrového papíru snaží proniknout na český trh, je italská společnost PIGNA. Sešity (obálky s přírodními motivy) ze sběrového papíru mají na sobě nápis „recycled paper“.

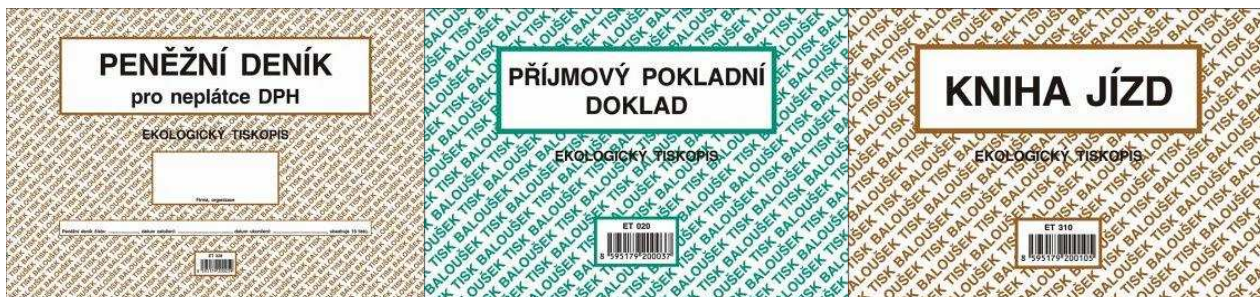
Obálky a poštovní tašky

Obálky a poštovní tašky ze sběrového papíru u nás vyrábí Krkonošské papírny a firma Frances. Krkonošské papírny, KRPA ENVELOPE, získala na své výrobky certifikát „**Ekologicky šetrný výrobek**“ - pro poštovní obálky (C6, C5 a DL), poštovní tašky (B5, B4, C5, C4) a obálky s doručenkou a dodejkou (B6). Tyto poštovní obálky a tašky jsou k dostání s různými tvary klop (tašky pouze s rovnou klopou), s různým způsobem lepení (vlhčící, samolepící, samolepící s krycí páskou), s okénkem nebo bez okénka. Na přání zákazníka lze vyrobit téměř jakoukoliv poštovní obálku či tašku. Kompletní nabídku firmy naleznete v katalogu na <http://www.krpa-envelope.cz>, mají ve specifikaci slovo „recy“.

Firma FRANCES vyrábí obálky (C6, C5, C6/5, DL) a obálky s dodejkou (B6). Obálky jsou k dostání s různým způsobem vlhčení (vlhčící, samolepící). Obálky C6/5 jsou k dostání s okénkem nebo bez okénka. Jsou vyrobeny ze sběrového papíru, ale nemají uděleno ekoznačku. Kompletní nabídku firmy naleznete v katalogu na <http://www.frances.cz/>, mají ve specifikaci slovo „recykl.“.

Formuláře a tiskopisy

Formuláře a tiskopisy ze sběrového papíru u nás vyrábí firma BALOUŠEK TISK. Nabízí kompletní řadu tiskopisů z recyklovaného papíru (Pozor - platí pouze pro nepřímopropisující tiskopisy). Mají označení „ekologický tiskopis, není jim ale udělen certifikát „Ekologicky šetrný výrobek“. Kompletní sortiment naleznete v katalogu na <http://www.balousektisk.cz>.

Do roku 2009 u nás vyráběla tiskopisy ze sběrového papíru také firma OPTYS. Kvůli problémům s kvalitou recyklovaného papíru se však rozhodla tuto výrobu ukončit.

Archivační výrobky

Archivační výrobky vyrábí v České republice pět výrobců a všichni mohou používat certifikát „**Ekologicky šetrný výrobek**“. Toto logo je nejlepší orientační pomůcka pro správný nákup. Mezi archivační výrobky patří pořadače, spisové desky, závěsné desky, různé typy odkládacích map, rychlovazačů, psací podložky, rozlišovače, prostorové obálky (např. pro CD-ROM), archivační boxy, krabice a kontejnery atd.

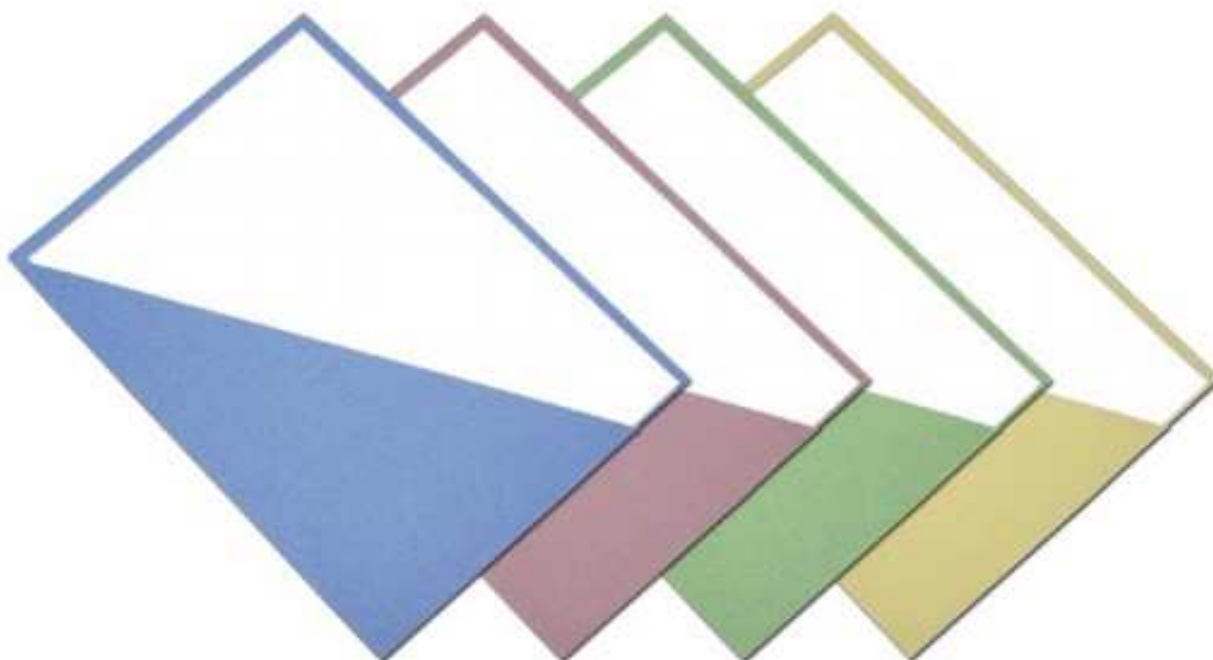
Firma EMBA má udělen certifikát pro hladkou lepenku vyrobenou ze sběrového papíru a výrobky z ní pro archivní systémy, krabice a pořadače – archivní krabice a boxy, pořadače, spisové desky, podložky s klípem. Firma provozuje vlastní internetový obchod – <http://www.archivbox.cz/>. Výrobky nesou také označení „**Krkonoše – originální produkt**“ a firma má uděleno řadu dalších certifikátů - viz <http://www.emba.cz>.

Firma ESSELTE má udělen certifikát pro archivační výrobky ze sběrového papíru – kartonové pořadače, archivační krabice a kontejnery, závěsné desky, přešpánové desky, kartónové rozlišovače a rozdělovače. Firma má zastoupení v mnoha zemích. Některé výrobky do České republiky dováží. Více o nabídce firmy naleznete na <http://www.esselte.cz>.

Firma HIT OFFICE má udělenou ekoznačku pro výrobky z recyklovaného kartónu a lepenky archivního programu – archivní krabice a boxy, odkládací mapy a kapsy, rychlovazače, spisové desky, podložky s klipem, pořadače, kartónové obálky a rozdružovače. Firma nemá vlastní internetový obchod. Její výrobky nabízí většina prodejců a e-shopů. Na internetových stránkách firmy - <http://www.hitoffice.cz> - však naleznete katalog výrobků a seznam prodejních míst.

Výrobní družstvo KAMPI OFFICE provozuje chráněnou dílnu, kde pracuje 75 lidí (z celkového počtu 110 zaměstnanců). Družstvo vyrábí archivní krabice a boxy, odkládací mapy, závěsné desky s rozlišovačem, rychlovazače, spisové desky, podložky s klipem, pořadače, kartónové obálky, rozdružovače, samolepicí bločky (špalíčky). Firma provozuje vlastní internetový obchod, svoji pobočku má v Praze a Brně. Firma vydává potvrzení podle zákona o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb. o tzv. náhradním plnění (povinnost pro všechny firmy nad 25 zaměstnanců) - nahrazující jejich povinnost zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve výši povinného podílu 4 %. Více viz <http://www.kampioffice.cz/>. Z těchto stránek si můžete stáhnout katalog výrobků v pdf. Na stránkách je i kalkulačka pro výpočet náhradního plnění a příslušné formuláře.

*Vyrobena v
chráněné dílně*

Firma KORONA LOCHOVICE je tradiční výrobce pořadačů. Její historie sahá až do roku 1825. Firma v roce 2009 začala provozovat vlastní internetový obchod na <http://www.korona.cz/>. Na těchto stránkách je k dispozici i katalog nabízených výrobků ve formátu pdf.

Toaletní papír

Nákup toaletního papíru ze sběrového papíru, to je potřebná a jednoduchá cesta, jak trochu přispět k ochraně životního prostředí. Potřebná z důvodu, že nákup recyklovaných výrobků podporuje tříděný sběr. Jednoduchá cesta, protože se jedná o výrobek levný a běžně dostupný. Papír nelze také recyklovat do nekonečna, toaletní papír je ideální výrobek pro uzavření jeho koloběhu.

Toaletních papírů na našem trhu je velké množství. Většina výrobků má na sobě údaj o tom, zda výrobek je vyroben ze sběrového papíru či buničiny. Recyklovaný papír je nejčastěji jedno- nebo dvouvrstvý, přirozeně šedý, ale i bílý a obarvený. Označení naleznete u značek výrobců EASY (ŠAS Dolní Kralovice), Harmony (SHP Harmanec), Linteo (Spektrum CZ), Tento (Tento – Metsä Žilina), TOP (Cerepa). Označení mají i privátní značky obchodů jako Alouette (Rossmann), Amélia (Kaufland), Coop (sít' prodejen COOP), Europrofit (Rossmann), Frotto (Lidl), Grand Finale (Penny), Maxi (Lidl), Sanft&Sicher (DM), Spring Force (Tesco), Tesco Value (Tesco) a najdeme je i na několika dalších výrobcích, např. Big Soft Economy.

Značku „**Ekologicky šetrný výrobek**“ pro toaletní papír do zásobníků smí u nás používat pouze firma MERIDA Hradec Králové (<http://www.merida.cz>) – a to pro výrobky označené PT10, PT11, PT12, PT13, PT20, PT61-ECONOMY, SP8). Firma provozuje i vlastní internetový obchod.

Stejně argumenty jako pro toaletní papír platí pro papírové kuchyňské utěrky a papírové kapesníky. U těchto výrobků jako ekologická varianta existují i jiné ekologické alternativy. Opakovaně použitelné výrobky mají většinou mnohem menší dopad na životní prostředí než jednorázové. Platí to pro vratné láhve, nákupní tašky i pro výše zmíněné zboží. Papírové kapesníky ale mnoho lidí zohledňuje z hygienických důvodů. Svět není černobílý. Buďme proto přiměřeni.

Likvidace papírového odpadu

V kancelářích je možno recyklovat většinu vyprodukovaného kancelářského odpadu. Ať už se jedná o papírový odpad či skart. Kancelářský papír je žádanou surovinou. Na rozdíl od tiskovin obsahuje kancelářský papír méně potisku a je zdrojem kvalitní suroviny. Některé firmy, které se zabývají obchodem s druhotnými vytríděnými surovinami, dokonce sbírají kancelářský papír samostatně. Je to ekonomicky výhodné.

Firmy, školy, úřady jsou povinni ze zákona odpad třídit (viz rámeček). Mají v zásadě tyto tři možnosti, jak s papírem naložit:

- 1) zapojit se do systému města a využívat kontejnery pro veřejnost (§17 zákona č.185/2001 Sb.)
- 2) uzavřít smlouvu s některou z oprávněných firem o odvozu vytríděných složek (vlastní nádoba)
- 3) vytríděné složky (zvláště papír) prodat firmě, která má k výkupu oprávnění

1. Zapojení se do systému města Prahy a využívání separačních nádob pro veřejnost

Pokud chcete využívat separační nádoby pro veřejnost, musíte uzavřít o tom smlouvu s městem a to buď přímo na magistrátu v Jungmannově ulici 29, v přízemí, v zákaznickém centru Pražských služeb nebo prostřednictvím oprávněných svozových firem (**viz kontakty**). Formulář pro přihlášení si lze stáhnout ze stránek www.envis.praha-mesto.cz (v levém menu je odkaz: Odpady v Praze – informace pro firmy).

Pro vyplnění formuláře je třeba znát svoji přibližnou týdenní produkci jednotlivých tříděných složek odpadů (*pro přepočítání objemu na váhu lze využít tyto údaje o měrné hmotnosti pro jednotlivé složky: papír -50 kg/m³, plasty-20 kg/m³, sklo -300 kg/m³*). Ve smlouvě Vám bude určena cena a poloha kontejnerů, kam budete tříděný sběr dávat. Smlouvu je třeba obnovovat každý rok.

Kontakty na firmy, které s Vámi mohou uzavřít smlouvu o zapojení firmy do systému města:

Pražské služby, zákaznický servis, Jungmannova 29, Praha 1 – tel.: 236 002 889, 236 002 986

nebo přes Call centrum – tel.: 284 091 888, e-mail: callcentrum@psas.cz

KOMWAG, podnik čistoty a údržby města a.s. – tel.: 236 040 023, e-mail: obchod@komwag.cz

AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o. – tel.: 296 339 917 až 919, e-mail: obchod@avecz.cz

IPODEC – čisté město, a.s. - tel.: 286 583 455 a 478, e-mail: ipodec@ipodec.cz

2. Uzavřít smlouvu s některou z oprávněných firem o odvozu vyříděných složek

Vlastní nádobu a odvoz vyříděných složek si lze zajistit na základě smlouvy s městem nebo na základě smlouvy s libovolnou k tomu oprávněnou firmou. Doporučujeme poptat více firem. Patrně nejvýhodnější nabídku Vám ale dá firma, která má na starosti v dané oblasti svoz separačních nádob pro veřejnost. Cena závisí na mnoha faktorech jako je velikost nádoby, frekvence svozu, požadavek na zamykání nádob, požadavek na vývoz nádob v době svozu na ulici atd. Poplatek za odvoz vyříděných komodit je ale nižší než za odvoz směsného komunálního odpadu. Umístění nádob Vám také musí odsouhlasit majitel nemovitosti.

3. Prodej vyříděných složek

Třetí možností je prodej vyříděného papíru. Ten lze realizovat prostřednictvím výkupu nebo dalších k výkupu oprávněných firem. Některé firmy Vám pro tento účel nabídnou i kontejner pro jeho sběr. Firmy nabízí i skartační službu.

Pozor! Pokud se firma nezapojí do systému města, nesmí vyříděný papír dávat do barevných kontejnerů na ulici. Ty jsou určeny pouze pro občany Prahy. Podnikatelům (právníkům osobám, které mají přiděleno IČO) za takový počín hrozí pokuta až 300.000,- Kč.

Povinnosti podnikatelů (podle zákona o odpadech)

Fyzické osoby oprávněné k podnikání a právnické osoby jsou podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, původci odpadů (§4). Jako takoví jsou povinni plnit řadu povinností (§16). To platí i tehdy, jsou-li v pronájmu a budovu, kde firma sídlí, spravuje někdo jiný.

Produkováno odpady je třeba třídít podle jednotlivých druhů a kategorií, dané vyhláškou č. 381/2001 Sb., kterou se vyhláší tzv. katalog odpadů (*živnostenským odpadem zde označujeme odpad podobný komunálnímu podle §2, písm.(2) této vyhlášky*), samostatně je shromažďovat, zabezpečit před znehodnocením a zajistit jejich následné využití. Od třídění původce může upustit pouze se souhlasem místně příslušného orgánu státní správy (*Odbor životního prostředí Magistrátu hlavního města Prahy*).

Předat vyříděné odpady smí původce pouze osobě, která má k převzetí oprávnění (*dopravce odpovídá pouze za dopravu, nikoliv za to, jak bude s odpady naloženo*).

Přehled všech povinností naleznete v zákoně o odpadech a příslušných vyhláškách.

Vyhledávání výrobku na internetu

Při průzkumu internetových obchodů jsme objevili zatím pouze dva, na kterých můžete snadno nalézt výrobky s ekoznačkou.

Internetový obchod společnosti ACTIVA (www.activa.cz), která umožňuje na svých stránkách vyhledávat jednak české výrobky, jednak ekologické výrobky. V katalogu musíte zadat oblast, v které vyhledáváte (např. Papír, Balící potřeby ap.).

Internetový obchod Mefisto2000 (www.mefisto2000.cz), který umožňuje zadat do vyhledávání zkratku „ešv“ a objeví se Vám přehled výrobků s ekoznačkou.

U ostatních internetových obchodů se nám osvědčilo zadávat do vyhledavače slovo „recy“.

Podpořit výrobce recyklovaných výrobků lze i tak, že budete nakupovat přímo od nich. Samozřejmě pouze v případě, že je to možné.

Na závěr bych snad ještě zdůraznil, že dobré je podporovat místní výrobce. Udržitelný rozvoj má ekologický, ale i sociální a ekonomický rozměr. Nákupem českých produktů podporujete místní zaměstnanost a snižujete požadavky na přepravu. Volba ale je na Vás.

Související odkazy

www.odpady.arnika.org jsou stránky Arniky, věnované problematice odpadů a šetrného papírování. Naleznete zde mnoho údajů, grafů, aktualit a článků. Na stránkách je nabídka různých materiálů, výstav a přednášek pro školy.

www.zeleneuradovani.cz jsou internetové stránky projektu Zelené úřadování, provozované Sítí ekologických poraden STEP. Stránky se věnují tématům – značení výrobků, papír a výrobky z papíru, kancelářské potřeby, nátěrové hmoty, nábytek, čištění a úklid, elektrospotřebiče, hospodaření s vodou, odpady na úřadě, osvětlení veřejných institucí a najdete zde i metodiky k zadávání veřejných zakázek.

www.ekopolitika.cz – na těchto stránkách naleznete v elektronické podobě publikaci „Ekologicky šetrný, ekonomicky přínosný provoz kanceláří“, vydanou na konci roku 2006. V tématicky laděných kapitolách jsou obsaženy základní informace, rady a doporučení a mnoho odkazů.

www.ekoznacka.cz – stránky CENIA, české informační agentury životního prostředí. Na stránkách naleznete aktuální přehled výrobků s certifikátem „**Ekologicky šetrný výrobek**“.

Tento katalog byl vytvořen v rámci projektu „Předcházej a recykluj“, který v rámci svého grantového řízení podpořil Magistrát hlavního města Praha.

Sestavil: Milan Havel

Kontakt: Arnika, program Toxické látky a odpady, Chlumova 17, Praha 3

Web: www.odpady.arnika.org/papir

